

УДК 796+373.1-053.5

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЗАПРОПОНОВАНОЇ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ

Ігор БАКІКО, Юрій СВЕРЕДА

Луцький державний технічний університет

Анотація. У статті подано результати перевірки експериментальної програми з фізичної культури для різних шкіл. Вказано, що учні експериментальної групи порівняно з учнями контрольної, мали кращі показники фізичної підготовленості, вищий рівень інтересу до занять фізичними вправами.

Ключові слова: школа, фізична культура, програма, інтерес, фізична підготовленість.

Актуальність. Формування інтересу, мотивації, підвищення фізичної підготовленості, зміцнення та збереження здоров'я школярів залежить від багатьох чинників. Одним із головних є розробка навчальної програми з фізичної культури, яка регламентує зміст навчально-виховного процесу в закладах освіти. Вона визначає мінімальний рівень обов'язкової фізкультурної освіти, вміння, навички і руховий режим учнів, який держава гарантує на всіх етапах навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій і методичній літературі відсутні єдині підходи до розробки програм з фізичної культури. Пропонується враховувати регіональні особливості [5, 6], теорію навчальної діяльності [12], виділяти базовий компонент програми [4]. Продовжується дискусія щодо змісту програми [1] та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів [2, 3, 7, 8, 9]. У науковій літературі констатується, що сучасні програми фізичної культури учнів повинні мати базову і варіативну частини [10, 11].

Мета роботи полягала в експериментальній перевірці програми фізичної культури в загальноосвітніх школах.

Завдання дослідження:

Визначити рівень інтересу та стан фізичної підготовленості школярів контрольних та експериментальних груп різних шкіл.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел, педагогічне тестування, педагогічні спостереження, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Результати досліджень та їх обговорення. Нами була розроблена експериментальна програма фізичної культури школярів, в змісті якої виділялися базова і варіативна частини. Базова частина програми розроблялась на підставі державного компонента загальної середньої освіти і є загальнообов'язковою складовою мінімального (базового) змісту фізкультурної освіти для учнів середньої загальноосвітньої школи. Варіативна частина програми відображала матеріальні умови школи (наявність басейну, спортивного залу, спортивних майданчиків).

Для перевірки ефективності розробленої програми з фізичної культури школярів проводився педагогічний експеримент з учнями 12 років (7 клас) загальноосвітніх шкіл с. Воротнів Луцького району Волинської області, луцької школи-гімназії № 21 та луцької середньої загальноосвітньої школи № 19. Всього було охоплено 172 особи, з яких 85 учнів склали експериментальну, а 87 – контрольну групи.

На початку 2003-2004 навчального року в контрольній та експериментальній групах було проведено тестування фізичної підготовленості школярів. Результати тестування показали, що початкові показники фізичної підготовленості у школярів експериментальної групи вірогідно не відрізнялися від показників контрольної ($P > 0,05$).

Зміст педагогічного експерименту полягав у тому, що фізичне виховання школярів експериментальних груп будувалося на основі розробленої програми. Учні контрольної групи продовжували заняття за прийнятою шкільною програмою (Київ, 2004).

Проведення формуючого експерименту дало змогу одержати дані про ефективність експериментальної програми з фізичної культури для різних шкіл. Результати свідчать, що в учнів експериментальних груп інтерес до фізичного виховання значно вищий. 65,9 % хлопчиків і 59,9 % дівчаток експериментальної групи № 1 (ЗОШ № 19 м. Луцька), 83,0 % хлопчиків і 66,0 % дівчаток експериментальної групи № 2 (гімназія № 21 м. Луцька) та 52,9 % хлопчиків і 48,3 % дівчаток експериментальної групи № 3 (Воронівська ЗОШ) мають високій або вище середнього інтерес до фізичного виховання. В контрольних групах цей показник значно нижчий (табл. 1).

Необхідно зазначити, що найвищий інтерес до фізичного виховання виявляють учні гімназії, де є спортивний зал і басейн. Це ще раз підкреслює факт, що наявність належної матеріальної бази суттєво впливає на навчальну активність школярів. Потрібно зазначити, що в експериментальних групах немає жодного учня, у якого інтерес до фізичного виховання відсутній.

Крім цього в експериментальних групах на уроках фізичної культури зросла моторна щільність. Наприклад, різниця моторної щільності уроку зросла між учнями експериментальних та контрольних груп складає у Луцькій ЗОШ № 19 – 19,4 %; в Луцькій школі-гімназії № 21 – 21,4 %; у Воронівській ЗОШ – 13,1 %. Очевидно підвищення інтересу школярів до фізичного виховання сприяло поліпшення їх активності, що й вплинуло на моторну щільність уроку.

Підвищення мотивації та активності учнів призвели до зростання їх фізичної підготовленості. Стан фізичної підготовленості школярів різних груп після формуючого експерименту подано в табл. 2. Аналіз результатів поданих в таблиці свідчать, що учні експериментальних груп мають вірогідно вищий рівень розвитку фізичних якостей у порівнянні з контрольними.

Висновки

1. Педагогічний експеримент показав ефективність розробленої програми з фізичної культури, яка поєднує базову і варіативну частини, що є основою для її широкого впровадження у практику роботи шкіл.

2. Учні експериментальної групи порівняно з учнями контрольної, мали кращі показники фізичної підготовленості, вищий рівень інтересу до занять фізичними вправами.

Перспективи подальших досліджень полягають у перевірці запропонованої програми фізичної культури на прикладі функціональних можливостей учнів.

Список літератури

1. Вільчковський Е.С. Науково-методичні вимоги до складання програм з фізичної культури // Фізичне виховання в школі. – 1997. – № 4. – С. 2–4.

2. Волинець Ю.Й., Воронкова В.Й., Довганюк Л.М. Критерії оцінювання контрольних навчальних нормативів з вимог 5–11 класів на уроках фізичної культури (метод. реком.). – Луцьк, 2001. – 38 с.

3. Волинець Ю.Й., Голос А.М. Критерії оцінювання контрольних навчальних нормативів і вимог учнів 1–4 класів на уроках фізичної культури (методичні рекомендації). – Луцьк, 2001. – 27 с.

4. Временный государственный образовательный стандарт // Физическая культура в школе. – 1998. – № 5. – С. 4–7.

5. Гориков В.П., Вавилов Ю.Н. Вариант программы физического воспитания школьников // Физическое воспитание и школьная гигиена: Тезисы IV Всесоюз. конф. – Ч. 1. – М., 1991. – С. 13.

6. Иванов А.А. Совершенствуя комплексную программу // Физическая культура в школе. – 1990. – № 9. – С. 23–27.
7. Лецишин Р.Р., Грач О.М. Фізична культура / Методичні рекомендації для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів. 5–7 класи. – Тернопіль: Мандрівець, 2000. – 24 с.
8. Лецишин Р.Р., Грач О.М. Фізична культура / Методичні рекомендації для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів. 8–9 класи. – Тернопіль: Мандрівець, 2000. – 20 с.
9. Лецишин Р.Р., Грач О.М. Фізична культура / Методичні рекомендації для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів. 10–11 класи. – Тернопіль: Мандрівець, 2000. – 20 с.
10. Лях В.И., Мейксон Г.Б. Перестройка содержания комплексной программы по физическому воспитанию учащихся на основе деятельного подхода // Физическое воспитание и школьная гигиена: Тезисы IV Всесоюз. конф. – Ч. 1. – М., 1991. – С. 18–19.
11. Лях В.И., Мейксон Г.Б. Базовый компонент необходим // Физическая культура в школе. – 1991. – № 1. – С. 2–7.
12. Мейксон Г.Б. Программа по физической культуре на основе теории учебной деятельности // Физическое воспитание и школьная гигиена: Тезисы IV Всесоюз. конф. – Ч. 1. – М., 1991. – С. 19–20.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ПРОВЕРКА ПРЕДСТАВЛЕННОЙ ПРОГРАММЫ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ

Игорь БАКИКО, Юрий СВЕРЕДА

Луцкий государственный технический университет

Аннотация. В статье приводятся результаты проверки экспериментальной программы по физической культуре для разных школ. Указывается, что учащиеся экспериментальной группы в сравнении с учащимися контрольной, имели лучшие показатели физической подготовленности, высокий уровень интереса к занятиям физическими упражнениями.

Ключевые слова: школа, физическая культура, программа, интерес, физическая подготовленность.

EXPERIMENTAL VERIFICATION OF THE PRESENTED PHYSICAL TRAINING PROGRAM FOR SECONDARY SCHOOLS

Igor BAKIKO, Yuri SVEREDA

Lutsk State Technical University

Abstract. The results of verification of the experimental physical training program for different schools are presented in the article. It is indicated that pupils of experimental group had better indexes of physical training and high level of interest to physical exercises pupils of control group.

Key words: school, physical culture, program, interest, physical training.